

ikke indlade mig derpaa, men ganske lade dem ligge. Der er imidlertid et enkelt Hensyn, som atter og atter er blevet fremhævet som noget, der havde grundlæggende arkitektonisk Betydning, nemlig dette, at man uden paa Bygningen skulde kunne se, hvad den rummede. Det er allerede i det andet Ting blevet stærkt fremhævet fra en Side, som man dog vel maa tillægge Betydning, nemlig Folketingets tidligere mangeaarige Formand, det ærede Medlem for Kalundborg (Krabbe), at dette var et uberettiget Hensyn at kræve iagttaget. Han henviste i saa Henseende til, at man aldeles ikke i Frankrig og heller ikke i Belgien, neppe nok i Ungarn, hvor man dog havde selvstændige Bygninger for Parlamenterne, kunde sige, at dette Hensyn var krævet eller blevet opfyldt. Men det være nu, som det være vil, jeg tror, man maa erkende, at der i det sidste ændrede Projekt er taget saa stærkt Hensyn netop til denne Betragtning, som overhovedet muligt gennem de 4 Façader, som jeg nævnede før, naar man overhovedet vil have disse Institutioner under eet Tag i samme Bygning. Man kan sige: Ja, men det er ogsaa netop Fejlen, de burde ikke samles i een Bygning, netop fordi man saa ikke kan fyldestgøre dette Krav. Dette Spørgsmaal er jo imidlertid i det væsentlige afgjort ved Loven af 1903, som jeg nævnede før. Ganske vist staar der i denne Lov, at de Bygninger, der skulle tilvejebringes til Genopførelse af Christiansborg Slot, kunne være enten samlede eller adskilte, og man har jo derpaa støttet det Krav, at der burde være en synlig Adskillelse mellem Rigsdagshuset og Kongeslottet — hvor man saa for Resten vilde lægge Højesteret — for at imødekomme dette Krav om den arkitektoniske Selvstændighed. Jeg maa imidlertid betone — og jeg tvivler ikke om, at man vil give mig Ret deri fra alle Sider her i Tinget —, at selv om der staar i Loven, at disse Bygninger kunne være samlede eller adskilte, saa ligger deri ikke nogen Ret til at sige, at de skulle være det ene eller det andet. Er der ikke noget andet Projekt blandt dem, der overhovedet kunne komme i Betragtning, som hviler paa Lovens Grund, og som man med Føje kan forlange respekteret, saa kan man ikke afvise et Projekt, fordi det ikke forudsætter, at Bygningerne skulle være adskilte, thi man er selv i 1903 gaaet ind paa, at de ogsaa maa være samlede. Hvis man vilde forbeholde sig ikke at gaa ind derpaa, saa maatte man i 1903 have sagt:

De skulle være adskilte og intet andet. Nu er der jo i øvrigt den mærkelige Omstændighed at gøre gældende overfor dem, der med saa stor Styrke have hævdet dette Krav, at de af den Grund have modsat sig hele Projektet, at blandt de Projekter, som foreligge, og det ikke blandt dem, som foreligge i Periferien, de 32, der indkom efter Konkurrencen i 1887, eller de 28, der indkom nu, særlig de ikke præmierede, men blandt selve de tre, som fik 1ste Præmie og derfor bleve nærmere udarbejdede, ja endog saa iblandt de to, som der overhovedet efter min Mening kan være Tale om — thi det ene, Arkitekt Nyrops, maa allerede af den Grund lægges til Side, at Kongehuset erklærede det for ubrugeligt for dets Krav — altsaa blandt de to, som saaledes bleve tilbage, er der et, ikke Jørgensens, men Clemmensens, om hvilket Ordføreren for denne Betragtning i det andet Ting selv erkendte, at det fyldestgjorde hans Krav til den selvstændige arkitektoniske Karakter for Rigsdag og Kongeslot — de Herrer have jo Afbildningerne og Grundridsene deraf i det omdelte Hæfte — og dog var der ingen, heller ikke det nævnte ærede Medlem, som tog Ordet for at holde sig til dette Projekt, ikke een Stemme har rejst sig derfor i det andet Ting. Ogsaa af den Grund mener jeg at kunne se bort fra dette Krav, man med saa megen Styrke har rejst.

De næste Hensyn, der maa overvejes, ere de *praktiske*. I saa Henseende skal jeg for det første fremhæve det Rumfang, som gives Rigsdagen — det tør vel antages særlig at være den, som ligger de to Ting paa Sinde, saa meget mere som Kongehuset har erklæret sig fyldestgjort ved den Plads, der er tiltænkt det i de to Projekter, altsaa ogsaa i Jørgensens. Med Hensyn til det Rumfang, som Rigsdagen herefter vil faa, skal jeg oplyse, at det Grundareal, Rigsdagen havde i det gamle Christiansborg, var kun omtrent 11,000 Kvadratalen, at det Grundareal, som Folketingets daværende Formand, det nuværende ærede Medlem for Kalundborg, opgav for den Kommission, der nedsattes i Begyndelsen af Firserne til Overvejelse af Byggeforetager paa Slotsholmen, at Rigsdagen havde Brug for, androg omtrent 20,000 Kvadratalen. Men det Rumfang, det Gulvareal, der nu bydes i det Projekt, her foreligger, er omtrent 70,000 Kv.-Aalen, saa der kan sikkert ikke være nogen som helst Tvivl — og jeg har da heller ikke set nogen rejse en saadan Tvivl, efter at